www.svoboda-news.com

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 83. — Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 11. цвітня, 1922.

VOL. XXX. — No. 83. — Jersey City, N. J., Tuesday, April 11, 1922. — THREE CENTS

КРАЙНА ПОРА КІНЧИТИ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

НЕ-ЮНІЙНІ МАЙНЕРИ ДАЛІ ПОКИДАЮТЬ РОБОТУ

ЮНІЕНТАВН, ПА., 9. цвітня. — Страйкові організатори майнерської юнії Де Майн Вернерс оф Америка, котрі приїхали сюди нині для організації страйку серед не-юнійних робітників вуглевих копалень, заявляють, що вони мають надію замкнути всі майни до 48 годин.

Вони урядили величезний масовий мітинґ, на котрім понад 5,000 майнерів приступило до юнії і постановило вийти зараз на страйк. Віче було великою несподіванкою так для властителів копалень, як і для широкої публики.

Страйк не-юнійних майнерів в сій околиці має далекосягле значіннє для цілого вуглевого та сталевого промислу через те, що се осередок добування коксового вугля, від котрого залежить рух в сталевих фабриках, та через те, що коксовий округ уважаєся здавна за ненарушиму твердиню скебіства. Лише вчора доносили ґазети з капіталістичних жерел, що неорганізовані робітники коксового вуглевого округа відкинули всі зусилля юнійних організаторів затягнути їх до страйку.

ПОСЛІДНА ТИЖНЕВА ЗАПЛАТА ДЛЯ МАЙНЕРІВ

ІНДІЯНОПОЛИС, Індіяна, 9. цвітня. — Урядники майнерської юнії обчисляють, що майнери вугля дістануть сього тижня залягаючу заплату, котра буде виносити яких 30 міліонів долярів. Се буде найважнійшою фінансовою підпорою для страйкуючих майнерів. З огляду на наближаючийся страйк майнери робили послідними тижнями „повний час" і при виплаті випадає на кождого майнера пересічно по 50 до 60 долярів.

МАЮТЬ НАДІЮ ПОЛАГОДИТИ НЕПОРОЗУМІННЄ МЕЖИ ВЛАСТИТЕЛЯМИ ТА МАЙНЕРАМИ ТВЕРДОГО УГЛЯ

НЮ ЙОРК, 8. цвітня. — Голова Лігай Ковл енд Навигейшен Ко., котрий є рівночасно речником властителів копалень твердого вугля на конференції їх з робітниками, що від довшого часу відбувається в Ню Йорку, заявив, що він сподіється дійти незадовго до полагодження непорозуміння межи властителями та майнерами.

Учасники конференції уже мали дійти до згоди щодо деяких точок. Дальші конференції почнуться в понеділок.

НЕ ХОЧУТЬ ПІСЛАТИ ПРАВИЛЬНИХ ВІЙСК ДО СТРАЙКОВИХ ОКРУГІВ

ВАШІНҐТОН, 8. цвітня. — Секретар Вікс відкинув просьбу стейтових властий стейту Нове Мексико, котрі просили о вислане їм правильних федеральних війск для стереження копалень через весь час тревання страйку вуглекопів. Міністерство війни відповіло на просьбу, що стейтова власть до своєї просьби о федеральні війска мусить подати доказ, що вона сама не має досить сили запобігти несупокоям.

ВИЖИДАЮТЬ СКОРОГО КІНЦЯ ТКАЛЯНОГО СТРАЙКУ

ЛОРЕНС, Месечузетс, 8. цвітня. — Роберт Меквейд, голова комісії для посередництва у федеральнім департаменті праці, заявив нині, що він сподіється вже в найблизній будучности закінчення ткаляного страйку. До такого переконання прийшов він на основі своїх розмов з представниками властителів фабрик та представниками робітничих юній.

Тимчасом страйк текстильних робітників поступає вперед, як се видно з того, що велика фабрика Песифик Милс замкнула свої брами на неозначений час.

О скілько можна вносити з числа робітників, приходячих на збори робітничих юній, число прихильників „одної великої юнії" росте. Провідник сього руху заявив, що його організація пляне в короткім часі одноднeвий демонстраційний страйк усіх робітників в Лоренс, включаючи сюди веж й телефонічних операторів, електричних механіків, полісменів, міських робітників та ґазетярів.

СПРАВА ЗМЕНЧЕННЯ ЧИСЛА МОРЯКІВ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ

ВАШІНҐТОН, 8. вцітня. — Нині внесено в палаті послів резолюцію за зменченнєм числа моряків американської воєнної фльоти з 106,000 мужа до 67,000. Проти сього внесення стоять члени міністерського кабінету та президент Гардинґ.

АКЦІЯ ЗА ДЕПОРТАЦІЄЮ ҐЕНЕРАЛА СЕМЬОНОВА

ВАШІНҐТОН, 8. цвітня. — Сенатор Бора з Айдаго мав дістати кілька рапортів від бувших американських жовнірів, що служили на Сибіри, в котрих вони обжаловують ґенерала Семьонова, проти-большевицького провідника на Сибіри, за ріжні нелюдяні вчинки та знущання над американськими жовнірами. На основі сих донесень, якщо сенатор переконається про їх віродостойність, має бути незадовго внесене в конгресі внесенне, щоби конґрес установив комісію для розслідження діяльности Семьонова і евентуальної депортації (висилки) його з Америки, якби сі закиди показалися правдивими.

Независимо від акції сенатора Бори декотрі офіцири ведуть подібні старання через департамент стейту. Один висший офіцир американської армії (полковник Моров, учитель військової школи в Френкфорт, Кентакі) мав вислати до Гюза телеграму, в котрій називає Семьонова найгіршим ворогом Злучених Держав та називає його потворою, яка полонила ма-

Протест українських дітий в Америці проти неволі Галицької України.

УКРАЇНСЬКІ ШКІЛЬНІ ДІТИ В ДЖЕРЗИ СИТІ. Н. ДЖ.. У МЕЙОРА МІСТА.

Джерзи Сіті, Н. Дж., 9. цвітня.

В суботу, дня 8. с. м. вполудне удалась депутація української шкільної дітвори під проводом місцевого українського пароха о. Александра Улицького, в числі понад 200 дітий, хлопців і дівчат, походом через місто доСіті Гол (дому міської ради), де вручила петицію у справі визволу рідного краю їх батьків — Східної Галичини. Діти ішли з американськими прапорами. Під Сіті Гол відспівали українські й американські гимни. Публиці роздавали книжочки про поневоленнє Ляхами української Галичини.

УКРАЇНСЬКІ ШКІЛЬНІ ДІТИ В ПЕРТ ЕМБОЙ. Н. ДЖ.. У МЕЙОРА МІСТА.

Перт Ембой, Н. Дж., 9. цвітня.

Година 9. рано, дня 8-го цвітня с. р.,в суботу день прекрасний: сонічко засвітило, хоч ґазети предсказували дощ, а на подвірю перед церквою і школою триста дітий формується в ряди, аби в найбільшім порядку перейти місто і зайти аж до Сіті Гол, (будинну міської ради) де мають передати петиці в руки мейора міста. Кожда дитина з американською хоругловною в руках, а на переді старші хлопці з великим прапором. За ними у відступах таблиці з написями в англійській мові, щоби Америка вставилась за свободу для нашої вітчини. О. Чаплинський, місцевий душпастир, промовив до дітвори і вияснив ціль їх нинішнього походу до Сіті Гол. О год. 9. рушили з місця при звуках церковних дзвонів під проводом нашого знаного патріота д. Івана Ваверчана і учителів д. Стефана Грабара і д. Ю. Зволинської і при співучасти других патріотів, головними улицями до уряду мейора міста. Здвиг діточок робив величаве враженнє. Всі ставали на улиці і читали написі, які несли діти.

Точно о год. 10. дітвора станула перед Сіті Гол. Мейор міста вийшов до них, а діти відспівали гимн американський „Стар Спенґелт Беннер". Потім один зі старших хлопців, Володимир Ющак, з двома другими промовив до мейора і вручив дві петиції, одну для нього, а другу для сенатора Ларсона (замешканого в Перт Ембой). Мейор приняв петиції і дуже гарно відповів, запевняючи о своїй прихильности. Потім дітвора відспівала „Май Кантрі" і рушила в краснім порядку другими головними улицями під редакцію місцевої ґазети, де вручено кілька книжок в справі нашій, а також „A Plea for the right to live in behalf of the people of East Galicia".

Діти вернулись до української галі на Стей стріт, де д. Іван Ваверчан подякував дітворі і сказав, що се їх перша поміч для старого краю і для дітий краєвих, які голодні і обдерті, не мають де учитись. Також просив, аби сеї хвилі ніколи не забули. Потім промавляв ще і учитель д. Стефан Грабар.

Ущасливлені діти вернулись домів з тим переконаннєм, що і вони щось зробили для Вітчини.

Зараз того дня о год. 3. пополудні місцева ґазета дуже гарно описала се свято.

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ У МЕЙОРА МІСТА НЮ ЙОРКУ.

Ню Йорк, Н. Й. 9. цвітня.

Нюйорська українська скавтова організація приготовила на день 8. цвітня с. р. діточу маніфестацію перед Сіті Гол (домом міської ради). О годині 11.30 явилось около 200 дітий українського походження перед Сіті Гол. Діти обійшли довкруги, несучи великі таблиці з написю: „Ми просимо о свободу для населення Української Східної Галичини", а потім уставились перед входом до Сіті Гол в чотирох відділах. Іменем сих діточих груп пійшли студентки висших шкіл, а саме панна Катруся Шутаківна та панна Ольга Кулинівна разом зі студентом прав п. Михайлом Радиком до мейора міста Джана Ф. Гайлена, щоби вручити йому наперед приготовану петицію.

За якої пів години зібралась перед ратушем значна громада народу, а тоді вийшов мейор на сходи на дворі з супроводі кількох урядників. Українська дітвора окружила мейора зі всіх сторін і тоді п. Радик відчитав петицію, в якій вичислені були всі надужиття Поляків над українським населеннєм Східної Галичини, а на кінці була просьба, щоби мейор вставився перед американським правительством, щоб воно постаралось о усуненнє ляцької окупації із Східної Галичини.

У відповідь на те мейор Гайлен сказав, що він мусить бути щирий у відношенню до дітий і тому не може обіцяти їм свободи Галичини, лише може приречи, що вишле петицію до державного департаменту у Вашинґтоні. Опісля випитував мейор Гайлен дітий, з яких вони шкіл, а на кінці серед усміху заявив, що за час його 4-літнього урядовання він ще не приймав ні одного комітету, який був би зложений з так гарних дівчат як українські дівчата. Серед окликів шкільних дітий: „Гурей фор мейор Гайлен" відійшов посадник міста до бюра, а діти зійшли назад на площу перед Сіті Гол, відки відїхали до Українського Народного Дому при шестій улиці. Слід замітити, що фотографи здіймали якраз момент, коли мейор розмовляв з українськими дітьми, а також і се, що підчас маніфестації роздано богато брошур, написаних по англійськи п. Юрієм Андрейком про долю Східної Галичини, під наголовком: „Ей плі фор райт ту лив" — „Просьба о право до життя." Брошура вийшла накладом Українського Інформаційного Бюра в Ню Йорку.

Нюйорський дневник „Дейлі Нюз" (з неділі) помістив фотографію, на якій мейор Гайлен, окружений дітьми, слухає петиції, що її читає п. Радик.

НЮЙОРСЬКІ УКРАЇНЦІ ПИКЕТУЮТЬ ФРАНЦУСЬКИЙ КОНСУЛЯТ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 10. цвітня. — Нині зачали тутешні Українці, американські горожани, пикетувати французький консулят при 40-ій улиці в Ню Йорку.

Се є протест проти імперіялістичної політики Франції у Східній Европі, котра підпирає заборчі наїзди Польщі на сусідні українські землі.

БРИТАНСЬКИЙ ПРЕМІЄР ЛОЙД ДЖОРДЖ ЗАПОВІДАЄ УСПІХ ҐЕНУЕНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ҐЕНУЯ, Італія, 9. цвітня. — Британський премієр Давид Лойд Джордж у розмові про економічну конференцію, яка завтра (в понеділок) зачинається, сказав:

„Я радий, що прибув сюди в передодень конференції, за якою я так вперто побивався, коли другі марно намагались її розбити. Я буду працювати з такоюсамою впертостю для успіху сеї конференції, в який я вірю.

„Спершу я мав гадку остатись тут лише тиждень, а тепер гадаю, що я тутки лишусь два тижні або й більше, якщо буде треба, бо перед нами заданнє найпершого значіння, а саме, привиреннє добрих міжнародніх зносин і направа економічних відносин у всіх державах.

„Я висловив д. Факті (Факта, італійський премієр) і д. Шанцерови (Шанцер, італійський міністер заграничних справ) подяку за те, що вони із самовідреченнєм приготовляли сю конференцію, навіть тоді, як вже була пропала надія, що вона відбудеться.

„Годі тепер точно предсказати, що осягнеться на конференції. Конференції дня є такі непевні як людське життя одного дня. Ніхто не може сказати, що принесе завтра. Але одна річ є певна, а власне, що ми сюди прибули працювати з усіх сил і з найбільшою повагою, а не марнотратити час для веселости.

„Я певен бодай про одну справу, в якій погоджуються всі делеґації. Я вірю, що вони хотять досягти порозумінь, які перепинять віднову міжнародніх боротьб, і в той спосіб привернуть загальний мир і взаїмне довіре між державами на основі економічного добробуту".

ГОЛОС АНҐЛІЇ І ФРАНЦІЇ ПРИ ОТВОРЕННЮ ҐЕНУЕНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ҐЕНУЯ, Італія, 9. цвітня. — Завтра буде тут отворена велика міжнародня економічна конференція, в якій візьмуть участь делеґації около 40 держав.

Конференція буде тривати яких два місяці, отже має скінчитись в половині горячого червня. Наради будуть відбуватися в палаті св. Юрія, де колись був перший банк у світі.

Отворить в понеділок конференцію італійський премієр Люїджі Факта, а потім виголосить програмову бесіду британський премієр Дасид Лойд Джордж. Також зголосився до слова голова французької делеґації Люї Барту.

Відтак мабуть слідувати-ме вибір комісій господарської конференції.

ПРИНЯТТЄ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ДЕЛЕҐАТІВ В КОРОЛІВСЬКІЙ ПАЛАТІ

ҐЕНУЯ, Італія, 9. цвітня. — Нині приняв італійський премієр Факта і міністер заграничних справ Шанцер урядово большевицьких делеґатів: Нінеріна, Літвінова, Йоффе і Воровського в королівській палаті.

Принятте тривало пів години і було дуже сердечне.

Большевицькі делеґати ходять по місті без поліційної сторожі.

ПРО ЗДОРОВЛЄ ЛЄНІНА

МОСКВА, столиця Московщини, 7. цвітня. — М. Калінін, голова всеросійського центрального виконуючого комітету, сказав нині представникови американської Союзної Преси (Есосіейтед Прес), що німецький лікар спеціяліст, др. Фелікс Клемперер, сказав, що Ленін не здужає з перемучення але він має сильну конституцію (будову тіла).

Він додав, що коли Ленін потрафить говорити по кілька 3-годинних промов, то його стан здоровля не лихий.

Вчасі свого побуту в Москві др. Клемперер оглянув богато большевицьких комісарів і заявив, що всі вони сильної конституції.

ПЕТРОГРАД—ВІЛЬНЕ ПОРТОВЕ МІСТО

ДАНЦІҐ (вільне німецьке місто), 26. марта. — Сюди нас спіли вісти з Петрограду, що тамошня північно-західна торговельна палата виготовляє проект перемінн петроградської пристані на вільний порт.

СТРАШНІ ПОШЕСТИ НА УКРАЇНІ.—НЕДОЛЯ 700,000 УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ

ПРАҐА, столиця Чехословаччини, 24. марта. — Урядовий звіт Українського Червоного Хреста за 9 місяців 1921 року виказує, що в тому часі на Україні зголошено 140,000 випадків насипного тифу, 260,000 поворотного тифу, 105,000 черевного тифу, 13,000 холери і 35,000 віспи.

Найгірше тепер становище дітий на Україні. З числа 28,-650,000 населення, яке подають большевицькі обчислення на Україні, є понад 11 міліонів дітий, серед яких є 700,000 сиріт або півсиріт, котрі терплять недолю.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorised July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
	Three cents the copy.	Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

ЗМІНА адреси належить платитися 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

ЗМІНА адреси належить платитися 10 центів.

Не відношення редакціи не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

БОЛЬШЕВИКИ НА УКРАЇНІ.

Послідними часами большевицькі агенти в Америці почали впирати в українських імігрантів як в Жида холеру, що мовляв радянська Україна се самостійна держава. Не минає ні одного дня, щоби большевицькі баламути не подали виссані зі свого палця телеграми про якісь соверенні ділання соверенної України. Як не прийде таке донесенне з Петрограду, то подають його хоч з Питсбурга. Виходилоб, що Росія признала і в житте щиро перевела засаду самоозначення народів, що Україна лише від большевицького уряду може сподіватися признання своєї національної вірубности і лише під большевиками зможе вона розвинути свою культуру, мову, літературу, школу, штуку, науку і т. д.

Так пишуть большевицькі агенти по українських для українських імігрантів. Рівночасно, коли вони пишуть се по українськи, другі большевицькі агенти усно і письменно, приватно і публично, явно і тайно, ширять агітацію проти України, проти українського народа, проти самостійности українського язика, проти української культури, проти самостійности української держави. В своїм відношенню до українського народа большевики не принесли нічого нового. Погляди большевиків на український народ, язик, літературу, на весь український національний рух нічим не ріжняться від поглядів пересічного царського хулігана. Погляд Троцького, Леніна, Йоффе, Літвінова, Мартинса такий самий, як погляд Миколи Романова, Пуришкевича чи Крушевана. Сі погляди найшли свій вислів навіть в офіціяльнім органі російського совєтського уряду, виданнім в Злучених Державах, в тижневику „Совєт Раше". Дня 17. липня 1920. року була подана в сім урядовім большевицькім органі стаття, яка збирає погляди сього органу до українства. Автор її (видно якийсь Швед) пише таке:

„Що се таке Україна? Що се за люди Україні?

„Дехто скаже: „Вони є нація самі по собі, яка противилася Москалям, а котра при вибуху революції зробила кілька спроб вирватися зпід московського ярма".

„Приглянмося сьому говоренню близче.

„Що становить націю? Певно приймемо, що члени одної і тої самої народности говорять одною і тою самою мовою; вони мають такі самі звичаї і обичаї, ту саму культуру і більшости случаїв віки спільної бувальщини, котра обєднює їх в одну цілість, противну другим „народам"...

„Коли ви приміните сю міру до Москалів та „Українців", то думаєте може, що потрафите доказати, що сі послідні є осібним народом?

„Нічого подібного! Їх звичаї можуть в дечім ріжнитися від звичаїв їх московських братів, — головно ріжняться вони в тих частях малорускої язикової території, що була під властю бувшої австрійської монархії, — однак, ся ріжниця дуже мала". Тут автор порівнює ріжницю межи звичаями Москалів та Українців з незначними ріжницями близьких собі племен шведського народа.

„А щодо мови, то Малоросови лекше розуміти мову Великороса як приміром прихильникови норвезької мови Ляндсмол порозумітися норвезькою офіціяльною мовою. Малоруська і великоруська мова, нічими словами, є нарічами одної і тої самої головної мови."

„А щодо культури, то Київ, столиця „України", являється колискою не української осібної культури, але культури Росії як цілости. Якби „українська" мова колинебудь існувала як осібна мова, то ціла російська культура булаби стала „українською", а не московською. Навіть найвідважнійші „українські" націоналісти не посувається до того, щоби заперечувати, що Київ був першим містом, в котрім почала процвитати російська культура."

Наговоривши далі цілий ряд несенітниць про віроісповідание Українців, автор говорить про початки українського національного руху таке:

„Пропаганда за „українською" національною ідеєю в наші часи теж потерпіла невдачу. „Український" рух був від самого початку сущно рухом інтеліґенції, котрому ніколи не вдалося пересякнути глибоко в народні маси, котрі все почували себе „руськими", а не „Українцями".

„Але, мігби хтось закинути, сеж неможливо, щоби така річ, як український „національний рух" почався з нічого.

„Певно, що ні. Для початку „українського" руху існують, або радше кажучи, існували поважні політичні причини. Фактом є, що Малороси, живучі в бувшій австро-угорській монархії, почували природне стремлінне обєднатися зі своїми одноплемінниками в Росії... Австрійська держава мала інтерес в тому, щоби сіяти незгоду серед славянських племен і вживати польських плянів проти Малоросів (Русинів); мимо сього лежало в інтересі Австрії, щоби не дозволити Малоросам кидати занадто богато своїми очима на схід. Така можливість булаби дуже небезпечна головно на випадок війни, і ось чому на австрійській території створено „український" національний рух... Тісної звязи межи віденським урядом та „українською" пропаґандою ніхто навіть заперечити не може".

Більше відай зі сеї славетної статті наводити не треба. Подані ось виїмки урядового органу большевицького уряду показують найкраще, що становище большевицького уряду супроти українського народного руху нічим не ріжниться від становища царських посіпак. З огляду на те, що „Совєт Раше" досі ще не подала ані одного заперечення сеї статті, її треба ще й тепер признати урядовим висловом урядових поглядів урядових кругів большевії.

Др. Осип Турянський.

ЩО ГРОЗИТЬ СХІДНІЙ ЕВРОПІ?

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Вже староукраїнський літописець Нестор писав про те, що славянські племена у Східній Европі запросили Варягів, щоб вони прийшли панувати над ними, бо „їх земля велика й багата, але ладу на ній немає". Сучасні відносини на землях бувшої Росії нагадують нам незвичайну вагу слів етаренького Нестора й помагають нам кинути світло на ті можливости, які ждуть на долю колишньої царської імперії вже в недалекій будучности. Ми не допустимося жадної пересади, коли поставимо твердженне, що великанським просторам Східної Европи грозить прадоподібність, як се певність, стати кольонією наймогутнійших держав. Для питання українського національного й державного відродження така тимчасова розвязка східноевропейського питання буде мати під кождим оглядом тільки корисні наслідки. Що ціна марновсї, описся большевицькі господарки змагає із залізною конечністю до переміни бувшої Росії в европейську або світову кольонію, се по нашому глибокому переконанню не підлягає сумнівови й будемо старатися дати на се доказ.

Передовсім уже з початку стрінемося з ось яким замітом: „Се неправильне твердженне, буцімто Москалі не мали ніколи таланту організувати державний і суспільний лад. Адже бувша царська імперія могла стати одною з найбільших держав світу тільки завдяки природному організаційному хистові московського народу."

Одначе таке заперечуванне не має навіть позірних, зовнішніх знамен правди, коли вглянути глибше в сю думку. Хто з зовнішнього розросту царської Росії витягає висновок про державно-творчий талан Москалів, сей не дивиться на суть держави, тільки підпадає злуді змислів. Перше всього величезна зовнішня експансія бувшої російської держави не була ділом московського народу, тілько властивістю династії Романович, у котрих плила здебільшого вярясько-германська кров. Друге: зовнішній розріст держави стоїть усе у природному звязку з духовими прикметами, з дужою культурною силою даного народу, який державу будує та її поширює. Отже коли під тим оглядом візьмемо на увагу нашу глійську імперію, то находимо тут наскрізь природне явище, а саме: анґлійський народ мав силу запанувати над найбільшою частиною світу тільки з тої причини, що його корисному ґеоґрафічному положенню відповідає так само в рівній мірі велика незвичайна сила анґлійського характеру та анґлійської культури. В російській державі за часів царів находимо як раз щось противне: зовнішній розріст Росії стоїть у відворотному відношенню до московської невиробленої, незрівноваженої, слабої вдачі та до московської культури, яка нагадує собою найсумнійші часи середновіча. Адже загально відомо, що московське мужицтво стоїть культурно далеко нище від українського селянства. Так само московська література й фільософія не тільки не поставила навіть питань у царстві загально людського духа, але, навпаки, своїм руїнницьким характером, своїм нігілістичним світоглядом принесли і приносять із малими винятками тільки шкоду великій ідеї поступу й обнови людства. Колиж царській династії мимо повного браку творчого змісту і сили московської душі вдалося поширити московську державу до великанських розмірів, то сі неприродна, нездорова, не відповідюча дійсній силі московської племени експансія була не тільки нещастем для українського народу, не тільки ударом для здорового і природного розвитку европейських народів, але мусіла з невмолимою конечністю зробити з Росії сього звісного „великана на глиняних ногах", і в дальшій послідовности мусіла довести до сеї катастрофи, якої свідовищем є тепер землі й народи на просторах Східної Европи.

Тут приходимо тепер до московського большевизму, який прийшов на місце московського царизму. По своїй суті московський большевизм не ріжниться нічим від царського режіму, тільки перевисшає його руїнницькою силою, нечуваною безоглядністю та жорстокістю. Перед війною панував у Росії коронований деспот, тепер там царює некоронований. Спільна черта царизму й большевизму є ось яка: невмінне думати дійсними, здоровими засадами, блукане у примарах якоїсь „історичної місії" Росії та переконання, що життєві відносини, освячені тисячлітньою культурою та традицією, можна радикально змінити одни м почерком пера або багнетами. Отже наслідком того, що московські большевики задумали в імя ще ніким недоказаної, значить, дуже сумнівної теорії, перескочити злізні закони життя, і, так сказати, перехитрити, одурити історію, і для тої ідеї пролили цілі ріки крови, зруйнували до тла господарче життє Східної Европи та засудили міліони Москалів на голодову смерть, — історія помстилася вже тепер на них страшенно. Бо всупереч переконанне Леніна і Троцького, а тільки завдяки їх чисто московському нерозумінню основ реального життя ціла Східна Европа стала тепер одною величезною руїною, якої не направить у найблищій будучности ні поворот большевиків до капіталізму ні чужа поміч. Чому? Якби Східна Европа була малою територією та мала густу залізничу сітку, на котрій ходилоби правильно достаточне число поїздів, то булоб можливо в розмірно недовгім часі відвернути злощасні наслідки московсько-большевицької нездарности і спасти міліони людей від загибелі. А що Східня Европа — се безмежні простори, на котрих требби перевозити відбудову не роками, але десятками літ, то нема найменшої надії на те, щоб якимнебудь чином тамошнє житте вернуло скоро до нормального стану. Се одно. Друге: ні одна велика світова держава не думає поважно кидати в московсько-большевицькі руки нові міліярди, бо се булоб майно, витрачене зовсім надармо. Правда, большевики готові відступити Антанті ліси, копальні і інші природні багацтва Росії в заміну за матеріяльну поміч. Алеж ті держави не такі наївні, щоб не поставили ось якого питання: „Що нам прийде з ваших великих природних богацтв і як ми їх використаємо, коли ви, большевики, господарі сього майна, не вмієте самі його визискати, хоча воно в вашій хаті?"

Що так, не инакше думають держави Антанти про свою поміч для московських большевиків, до того погляду спонукує нас становище, яке ті держави займають до майбутньої генуєнської конференції, в котрій, як відомо, мають також узяти участь большевики. Франція хотілаб найрадше взагалі не балакати з большевиками, бо вона жде, аж вони остаточно проваляться, щоб могла при помочи других московських партій відбудувати назад російську тюрму народів. Америка, котра боїться на далекому Сході японського соперника, ставиться ще більше відмовно до генуєнської конференції та хотілаби, подібно, як Франція, бачити на Сході Европи і на Сибірі давнього російського медведя. Тут найцікавійше становище Анґлії, котра формально хотілаб зайти в розмову з большевиками. Та не забуваймо при тім одного: всупереч плянам Франції та Америки змагає Анґлія непомітно, не даючи того виразно до пізнання, до цілкорнього зруйнованя Росії та до створення з неї ряду незалежних національних держав. Адже се ясне, що Анґлія у світовій війні віднесла дві великі побіди, бо зломила не тільки Німеччину, але так само розбила безповоротно силу Росії, котра була для Анґлії так само, як Німеччина, дуже небезпечним соперником на близькому й на далекому Сході. Адже відомо, що навіть большевики боялися її чимало клопоту з Турками в Малій Азії та загрожують своєю пропаґандою анґлійському пануванню в Індії. Отже булаб велика політична помилка думати, що Анґлії залежить так само, як Франції та Америці, на відбудові давньої могутньої Росії.

Нема також сумніву, що Анґлія, котра ізза своєї реальної сили та ізза свого незвичайно практичного-дипльоматичного таланту взяла вже сьогодня провід над світовими подіями у свої руки, буде спомагати всякі змагання, що йдуть у напрямі повного розвалу Росії. З большевиками буде Анґлія говорити в Генуї тільки з тою, щоб самій ще раз переконатися та показати другим, що з большевиками не буде можливо згговоритися до нічого реального.

Отже всякі надії на відбудову большевицької Росії при помочі Антанти або Анґлії — се байки для дітей. Анґлійські політики й економісти дуже добре знають, що з большевицької і взагалі змосковської нездарности, з московського браку державно-орґанізаційного таланту не вийде нічо путнє і що Росія раз на все засуджена на загладу, як велика імперія.

Знаємо з історії, що всяку революцію викликують господарчо-політичні причини. З огляду на те, що большевики довели господарство Східної Европи до небувалої в історії людства катастрофи, далі супроти того, що під політичним оглядом уявляють большевики собою не диктатуру пролетаріяту, тільки диктатуру жмінки найкривавійших деспотів над пролетаріятом, вони не зможуть ніяким чином удержатися на дальшу мету при владі. Можна сказати зі всякою певністю, що вони скорше чи пізнійше провалються і тоді наступить у Східній Европі така анархія й такий хаос, який перейде своїми розмірами всі жахливі страхіття сучасного „большевицького раю". Зазначуємо з притиском, що після розвалу большевизму не може прийти в Росії ніякий лад і порядок, ніяка держава тому, що в московськім народі поза інстінктами руйнування нема й не буде державно-творчої сили, а далі тому, що завдяки большевицькій руїні не буде ні господарчих ні політичних підвалин, на котрих можнаби почати будувати державу. Се дуже добре знають анґлійські державники й соціольоги. Знають вони добре, що вдача московського мужика так сам оабо може ще в більшій мірі пасивна, ніж вдача Індійця й відповідно до того направляють лінію своєї політики супроти майбутньої Росії. А ся анґлійська політична лінія змагає до ось якої мети: в інтересі господарчого життя всього світу, в інтересі політичного здоровля і світового миру будуть великі держави з Анґлією на чолі приневолені може вже в недалекій будучности увійти з узброєними руками в величезну східньо-европейську тюрму народів, щоб там завести ладі і здорові політично-економічні відносини. Се мусить наступити, бо Росія сама з себе не оздоровіє, а з другого бок усуждноване Східної Европи необхідне для урятування Західної Европи від господарчої катастрофи.

Зі сказаного виходить, що одиноким рятунком европейського господарства і світового миру може бути тільки воєнна окупація Східної Европи з боку великих держав. Ся окупація може обернути землі бувшої Росії в тимчасову европейську кольонію, аж до часу, доки московський народ не дозріє до справжнього незалежного державно-творчого житя.

З огляду на таку, може вже недалеку можливість розвитку подій у Східній Европі ми, Українці, мусимо вже заздалегідь приготовитися на те, щоб ті події не заскочили нас. Ми вже згадали про те, що доля Східної Европи як кольонії европейських держав булаби для нас корисна, але тільки тоді, колиб ми виступили перед обличча світу не так, як було досі, не як розбиті купки здебільшого політиків-фантастів і політиків-авантурників, тільки як одноцільна й одностайна національно-українська сила, яка, хотячи збудувати незалежну українську державу **на українських землях**, мусить **її найперше створити як загальний, виразний і ясний ідеал у своїй душі.** Причина, чому Анґлійці щедості не говорили з нами поважно про незалежну Україну, хоча вони без сумніву з України, політичним пляном носяться, лежить у нашій малосвідомости, в нашім партійнім розбиттю та в нашім політично-соціяльнім сектантві на московський лад.

Дай Боже, щоб тяжке сучасне лихоліттє, котре ми переходимо зі своєї власної вини, вже раз навчило нас розуму.

ЛИСТ З РІДНОГО КРАЮ

(Уривок з листа, який сими днями отримав Василь Сенько від свого шваґра, з села Бальниці, пов. Ліско).

Пишу Тобі, Ввагре, що до нас нині 10. марця приїхало богато польського війска. Цілий реґімент, з кіньми і з машінґверами. Таке війско з цілою амуніцією приїхало не лиш до нас до Бальниці, але до кождого села так само. Ніхто не знає на що, та що з того буде. І пишу Тобі, що у нас великі сніги, так що ніхто не памятає ще такого снігу. Хат мало що було з снігу видно. Тепер упав дощ та великі суть води, що не можнийти з хати.

ІЗ ГОЛОДНОЇ, КОЛИСЬ МОЛОКОМ І МЕДОМ БОДАТОЇ УКРАЇНИ.

(Цей лист прислала добр. П. Шабатура з Минеаполис, Минн.).

Київ, 8. лютого, 1922.

Дорога Сестро!

Сегодня вечером одержав Твій лист, котрий зробив для мене велику несподівану радість. Бо хотяй Тебе часто згадуваем, всеж таки листа від Тебе зовсім не ожидав, тому щиро Тобі дякую за память про мене. Про що тобі в сім листі написати, то їй Богу не знаю, тому, що сотні тисяч думок пересуваються чорним туманом поперед втомлені очи, і тим згадують траґічні події з мого минувшого і теперішнього молодого життя. Літом 1914 року міцними яструбячими пазурами зхватила світова війна мою молодість і держить до сегодішнього дня, і здаєсь, що буде держати так довго, поки не висче послідної каплі крови. Доходить двайцять осьмий рік мого життя, марно минають найдорозші молоді літа, і замісць веселости та радости, приходиться переживати недовіуівренне горе та терпіння. Війна взяла у мене все, все що найдорозше, а іменно здоровле, котре ніколи уже не переноси. До війни я не знав жадної хороби, а тепер уже тілько переболів, що страшно і згадати. Тепер найбільше даєсь мені відчувати ревматизм в руках та ногах. Ще памятка ще з Карпат 1914 року. Другою памяткою хоробою є біль грудий. Від двох літ болять очи, котрих ніяк не можу вилічити. Зубів половину також уже не маю, тому що боліли і мусів повиривати. от і таке моє житте!

З 1919 року живу на Україні, де під напором Поляків відступила галицька армія, в котрій і я служив. В протязі року армія, не маючи жадного піддержання зістала сама собою знищена. Найбільше причинився тиф, бо знищив більшу половину армії. До половини 1920 р. був при Гал. Армії, а опісля попав у полон. Доперва місяця потвори як стоїмо вільним, но вертати до дому дуже тяжко, тому що Поляки не хочуть Українців приймати. Котрих впустять то замикають в таборах за то, що, ми ми боролись за самостійну Галичину. Я рішився вертати, але скорше певно не поїду, як в місяци червни, бо відси відсилають цілими транспортами і моя черга скоріше не прийде. Транспорт відходить раз на два місяці. Хати мушу, хотяй знаю, що прийдеся переживати не одну еще чорну годину в польськім ярмі. Чи виборемо собі права, ще невідомо, но сподіємось, що правда не поляже і прийде час, в котрім ми запануємо в своїй хаті на рідній земли.

Як відомо може і тобі уже другий рік на Україні і в Росії панує великий голод, а голод не брат, а страшний ворог, котрий сотнями забирає зі світа людий. Чи повіриш чи ні, но пишу Тобі святу правду, що бувають тижні, що і куска хліба не бачу, хотяй працюю і заробляю вдень до 100.000. Але за ті „гроші" ніяк не мож прожити. Щасливим чую себе тоді, коли на кватирі у мене є пару фунтів хліба. Не думай, що се життяй. З чого печуть, не хочу і згадувати. Про мясо та инші страви забув як і виглядають.

Тут в Києві від кількох місяців істнує так зване американське бюро для помочи голодуючим в Росії і на Україні, через котре можна посилати продуктові посилки. Філія того бюра є також в Америці. Я був у тім бюрі і подавем Твою адресу і до Тебе через американське бюро прийде повідомленне на мою адресу. Ти, єсли можеш, то не відкажи, післати на мою адресу дещо з продуктів. В бюрі довідайся як можна вислати.

Єсли і ти живеш погано, так не трать грошей, бо Ти не сама і також не в своїм краю. Бо єсли я загину з нужди, то не оставлю нікого, а в Тебе діти та муж, а ніхто не знає яка кого доля чекає.

Тут у Києві і на цілій Україні живе еще богато Галичан, котрих доля така сама як і моя. Велике число уже померло на ріжні голодові хороби і тепер богато умирає. На улицях Київа, куди не глянеш, всюди побачиш Галичан, но їх людьми назвати не можна. Це лише людські тіни, бо у кождого худе лице або натрудуваті жовта краска на лици. В старих знищених, військових мундурах, от Тобі і образ вигнанця Галичанина!

Даруй, що я так розписався, але то все що я Тобі написав про нашу нещасну долю се є капля води з моря, бо єслибим хотів Тобі що написати про все, потрібнобо було на се списати не оден такий лист а тисячі.

Поздоровляю щиро Тебе і мужа та дітий Твоїх.

Твій брат Іван.

ЯК СКЛАДАЮТЬ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ?

Громадянин ІВАН ШЕРЕМЕТА із Сирахюз, Н. Й., переслав на позичку 600 ДОЛЯРІВ в готівці враз з писмом слідуючого змісту:

„Нижше підписаний заснаю до попередніх сто долярів ЩЕ НОВИХ ПЯТЬСОТ ДОЛЯРІВ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ. Я знаю, що то, що я позичаю, є марниця. Мої братти на Україні не позичили, а дали...! Дали всьо, що найдорозше. Дали своє здоровле, свою кров, ноги, руки, очи, серце, словом ціле своє житте віддали і то дали безповоротно в вічну память. А чи ми, американські Українці не сини тоїсамої землі? Чи ми маємо жалувати того долярра, яким ми, живучи в спокою, набивали наші кишені тоді, коли з братів наших лялась дорога і тепла кровця в обороні нашої рідної землі, тобто і нас самих? Якщоб так кому з нас грозила смерть, то долярри певно знайшлибися у кождого, щоби себе ратувати. Чиж не маємо знайти їх на ратунок наших братів? Не сто, але пятсот тисяч повинні ми зложити зараз, зтиха і без крику, бо тут ходить не о житте одиниці але о житте нашої Неньки України.

ІВАН ШЕРЕМЕТА."

ЩЕ СЬОГОДНЯ ВИПОВНІТЬ СЮ КАРТКУ І ВИШЛЯТЬ ЇЇ ВРАЗ ІЗ ГРІШМИ (МОНІ-ОРДЕРОМ АБО ЧЕКОМ) НА АДРЕСУ:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, Dept. 2.
1901 Columbia Road, N. W. Washington, D. C.

П. Т. З отсею карткою посилаю на Ваші руки суму $....00, словами ..... долярів на позичку Галицькій Державі. Гроші ці мають бути вжиті Галицьким Урядом, якого головою є Др. Евген Петрушевич, на борбу за визволення Галичини зпід польського панования. Бонд (запис довжний) прошу прислати мені на такий адрес:

ДЕРЖІТЬСЯ СИЛЬНИМ.

Одна фляшка чистого витисненого Норвежського рибячого олію уживаного тепер, може більше принести Вам добра нім тузин місячно пізнійше. Є більше ощадним дати Вашому тілу поміч вперед його зломаном від порности до хороби. Дуже мало

Scott's Emulsion

З ЧИСТОГО НОРВЕЖСЬКОГО РИБЯЧОГО ОЛІЮ

сягає далеко в удержаню сили і відпорности. Приречіть собі що купите фляшку у Вашого аптикаря по дорозі до дому і почніть забезпечувати Вашу силу.

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 19-21

ЛИСТИ З ГАЛИЧИНИ.

(Уривок із листу до М. К. в Ню Йорку).

Чортків, Галичина, 7. марта, 1922.

Поводженне наше таке, що описатися не дасть. То все правда, що ти читаєш у „Свободі", і ще більше тутся вирабляє через ту лайдацьку конскрипцію. Гноблять, аж до землі пригинають. Всім так тяжко, що хиба Бог ласкавий дасть витримати, бідному народови. Вже ми терпіли біду через війну, а ще не був так як тепер бідний український нарід. Кажу, так трудно перебути ту бандитську руку, що най Бог боронить. Але до часу збанок воду носить.

То, що ви читали за Огрини і Ягольницю і Біле, то все правда. Так били людей і ще до тюрми позганяли. Мстяться над нами страшно. Яким, як лише приїхав з італійського фронту, зараз поїхав з Українською Армією і зістав забитий під російською границею. Як приїхав, то мав одно око вибите, але не зважав і поїхав боронити Україну.

Просимо вас, у Америці, старайтеся видістати нас з кайданів від того польського ката...

Тут не дістанемо тільки отворені листи.

(Виняток із листу зі Львова до д. В. Цісика в Вудгейвен).

Що деякі Українці в Америці борються проти всякої незалежности Східної Галичини, се річ ясна, що мусять бути в звязку з якимись польськими товариствами (може і самим їм невідомим), котре в тій цїли виплачує їм якісь фбіди. Поляки розіслали до всіх культурних держав своїх агітаторів в справі Сх. Галичини, бо гдеж годні покинути Львів та Борислав. В Галичині кримінали переповнені укр. політичними вязнями. Еще раз Тобі кажу, се блуд зі сторони сих Українців, котрі противляться нашим змаганням, або се не-Українці суть, лише підшиті Українцями якісь індивідуа. Справдішний український гал. патріот ніколи сему не спротивиться, противно, він бореться і боротись не перестане доки польських оков з себе не скине. Отже проч з такими Українцями! Се не Українці. Таких ми встидатись повинні. Таких ми повинні виректися.

Що до політики Петрушевича, то не тільки я але кождий навіть селянин і інтелігент укр. в Галичині скаже Тобі, що се одинокий легальний уряд для Сх. Галичини. Ніхто тілько не уцоминається за нами, скілько уряд Петрушевича, тим більше, що за кордоном Польщі у них свобода думки і свобода почувань. Може Тобі колись і се на думку приходило, чому Петрушевич з Петлюрою разом не працюють? Не працюють і не будуть, бо у Петлюри цілком инший напрям політичний як у Петрушевича. Зрештою і з історії также знаємо, що не завше годились Галичане з Придніпрянцями. Возьмім хочби слідуючий факт: В р. 1919, коли польська армія нас за Збруч виперла — у нас на чолі війска був вже Петрушевич і очевидно кінець кінців мусів злучитися з Петлюрою. **Петрушевич хотів вдарити на Одесу** на большевиків. Осісти тут де би був Чорним морем звязок з західними державами і звідки би можна було черпати всякі матеріяли воєнні, але **Петлюрі конечно уроївсь перше Київ** в голову. Всі разом вдарились на Київ. А тимчасом вже були як в клітці, бо з заходу Поляки, з півночи і сходу більшевики, а далі Денікін з своєю армією і еще якісь там инші. Ми безрадні. Більшевики перервали фронт між нами а Петлюрою. Армія Петлюри змушена була перейти до Польщі, а ми до царського Генерала Денікіна. І тут нас також найшли більшевики. Вони пігнались за Денікінцями а наша майже ціла армія ражена тифом ражена тифом втікати не могла, тому і з большевиками згодитись мусіли. Вони нас уоружили і вислали проти Поляків. Тимчасом Петлюра, коли діставсь до польської неволі, почав кланяться польським панам, котрі вкінци згодились на зорганізоване полоненої армії і вислали проти большевиків. Нам, як раз, випало стояти ворожо проти Петлюрівської армії, бо вони перед нами в окопах сиділи. От бачиш до чого довела Петлюрівська політика, що двох братів проти себе поставив.

Треба постання, кажуть Українці американські. Але як його зробити? Хиба лиш той може так сказати, котрий хоче крови нашої. Ми цілком безрадні. У нас не то, що кріса але і револьвера ніхто не має — хиба з пястуком? Се вже рішучо за мало. В Галичині всюди повно польського війска, котре все в поготівлю з наїженими багнетами чекає.

Львів, 21. II., 1922.

ДО КРАЮ НА ШІСТЬ МІСЯЦІВ

ПОСПІШНИМИ КОРАБЛЯМИ

ПРАВО ЕМІГРАЦІЇНЕ З ДНЯ 19. МАЯ 1921, ПОЗВОЛЯЄ ВАМ ПОЇХАТИ ДО КРАЮ НА ШІСТЬ МІСЯЦЇВ НА ВІЗИТУ. КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ МОЖЕ ПОЇХАТИ. АЛЕ ВАМ ПОТРЬБНО ДОКУМЕНТІВ І ПОРАДИ. МИ ВАМ ВИРОБИМО ПАШПОРТ І ВСІ ДОКУМЕНТА І ВИ ПОВЕРНЕТЕ НАЗАД ДО АМЕРИКИ. ЧЕСНА ОБСЛУГА. КАЮТИ ДЛЯ ВСІХ НАШИХ ПАСАЖИРІВ В ТРЕТІЙ КЛЯСІ БЕЗ ЦЕНТА ЕКСТРА ОПЛАТИ. ПИШІТЬ ПО ІНФОРМАЦІЇ.

ГРОШІ ДО КРАЮ пересилаємо „Американ Експрес Ко." чеками доправними через Земельний Банк у Львові, котрий наше Бюро репрезентує на Америку, і Вам гарантуємо що Ваша родина отримає в трох тижнях без клопотів.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ ДО АМЕРИКИ і полагоджуємо всі грунтові справи як: контракта, інтабуляції, і т. п. По інформації адресуйте:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.

520 E. 6th Street, NEW YORK, N. Y. — **322 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.**

ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

СМЕРТЬ М. ДРОГОМІРЕЦЬКОГО

1-го марта помер у Чернівцях заслужений український діяч на Буковині Микола Дрогомірецький. Покійний брав горячу участь в культурно-національному житті на Буковині, був членом-фундатором сливе всіх українських товариств у краї і тішився загально повагою й авторитетом серед громадянства. Помер він в 66. році життя.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

The Borden Company

Щоби Українська мати могла довідатися про другі добрі сторони Borden's Eagle молока

ТИСЯЧІ А ТИСЯЧІ УКРАЇНСЬКИХ МАТЕРЕЙ ВИХОВУЮТЬ СВОЇХ ДІТИЙ НА BORDEN'S МОЛОЦІ, ОДНАК ВОНИ НЕ ЗНАЮТЬ ЩЕ ПРО ИНШІ СПОСОБИ, В ЯКІ МОЖУТЬ УЖИВАТИ ТЕ САМЕ МОЛОКО.

КОЛИ УЖИЄТЕ ЙОГО ДО ВАШОЇ КАВИ, ТО ПЕРЕКОНАЄТЕСЯ, ЯКЕ ВОНО СМАЧНЕ.

Ви переконаєтеся, що з него робиться добірні печива і легуміни. Коли напишете до Borden Company по книжку з приписами, яка скаже Вам про многі страви з Borden's Eagle Молоком, вишлеся Вам єї даром дуже радо.

Уживання Borden's Eagle Молока в дома причиниться до ліпшого здоровля для всіх. Ті самі відвиляючі чинники чистоти і повної поживи, які роблять Eagle Brand такою знаменною поживою для виростаючих немовлят, є рівнож добрі для дорослих мущин і женщин. Спеціяльно суть вони добрі для ростучої дитини — дитини, яка є заведена уживати ще фляшку, однак потрібує доброго корму, яким Borden's Eagle Молоко. Діти два, три і чотири років та висше, богато користають, дістаючи яко часть їх денного корму котрусь з богато смачних і поживних страв які можна легко зробити з Borden's Eagle Молока.

Ви повинні знати про се більше. Тому будьте ласка прислати до нас понисше поданий купон, правильно виповнений, щоби ми могли вислати вам ті брошури ДАРОМ.

Ваш купець має для Вас Borden's Eagle Молоко — дивіться за образком на бляшанці не беріть иншого.

THE BORDEN COMPANY
350 Madison Avenue
New York

КУПОН.

Зазначіть котру з книжок хочете.

Інструкції кормлення — Книжка для немовлят — Книжка приписів

ІМЯ .....

АДРЕСА .....

Ukrainian

Василь Атаманюк.

ТОВАРИШІ.

Оповідання.

I.

Сенька розплющив очі і остовбенів: на довжину салдатського кроку гляділа на його страшна собача голова; очі не великі зайшлі кровю, вуха довгі загнуті в низ, щоки товсті, обвисаючі. Кровяні очі впялися в Сенька, не-то дивувалися, що в старому, напівзруйнованому домі, посеред цегли, ванна і обірваних обоїв, під сходіями, де лиш собаки вільно ходять — зустрілася друга животина, — то знов ті очі ніби сердились, що Сенька заняв місце їхнього господаря. Од того погляду Сеньку пройшов дрож по всьому тілі, гострійший ніж той, що уд ранкового холодного вітру обливав його тіло через безліч дір висячого ганчіря, що було його одежию.

Один мент заспані, невмиті очі Сеньки і наліті кровю, маленькі очі невідомої собаки гляділи одна на одного не змигаючи. Здається, однакові почування дивування, нерозуміня, страху, ворожнечі чередуючись одночасно промигнули в одних і других очах із кінематографічною скорістю. І наконець в обох парах віч виділась одна думка: Що далі?

Це була остання думка в їх, потім послухували діла і то одночасно з одної і з другої сторони.

Страшна, обвисла голова з набіглими кровю-очима, звільна розкрила товсту губу і, блиснувши білими зубами, ревнула:

— Гав!

По пустих кімнатах підвалу, колишнього панського будинку глухо пронісся той голос і одізвався страшивим, помноженим відгомоном:

— Гав!

Але одночасно і Сенька заверещав перерazливим, тривожним голосом, замахавши руками в повітрі:

— Ай!.. Ай!..

І цей голос переливався по пустим, напівзрозваленим кімнатам, вилітав крізь кіри в стінах, що колись були вікнами і, утікаючи, здається, зачіпав верх, і стінкою з кухні. При кожному русі свойого тіла Сенька шолопотів, тому, що своє леговище він вистелив обоями. Все мякше, як на землі всипаній грудками цегли; і не так холодно. Колись було ще краще, коли тут була долівка, але долівку зірвали люде на паливо і тепер мститься він на земли. А мститься він тут вже давно. Тоді ще була в його ліла сорочка і штани тільки ззаду розпорені, коли він утік із дитячого захисту од голоду і найшов собі захист в розваленому панському домові. Тоді ще й дім не так був розвалений. Навіть шкла були ще в лодно було тоді; ще було літо. вікнах. Печі були цілі. І не хоза те часто Сенька тріжовили тут і проганяли звідсіля салдати. Одного разу то й зівсім погано йому було. Салдати прийшли ніччо виривати двері із печей. Сенька не міг вдержатись і кашельнув. Салдати злакалися і втікли, але втікаючи тричі вистріляли з рушниці в хату. Сеньці волосся піднялося на голові з страху, і повітря не хватило для дихання, не то, щоб кричати. Страх перелякався він тоді. Але всеж на другу ніч він знову прийшов туди ночувати.

Так прожив Сенька все літо. На день виходив він на вулицю, йшов на базар і живився тим, що випросе або вкраде. Таким чином придбав собі рваний піджак з під якого зівсім не видно було оставшихся слідів сорочки. Піджак підвязував він шнуром, котрий держав заодно і те, що називалося в його штанами. Голови не прикривав він нічим, бо до його голови і волосся часто була і йому самому потреба і ріжним чужим людям. Лице його і груди, руки, і ноги, і все відкрите тіло було однакової краски, дуже близької до краски його одіжі, до краски міських вулиць в дощову погоду.

Часом зустрічав він своїх товаришів із захисту і дражнив їх:

— Арештанти!

Вони йому кидали в слід:

— Босяк!

Але він цим не ображувався, напротів, закладав руки в штани, в дірки на тому місці, де в других людей бувають кишені, і почував себе вільним і, навіть, щасливим хлопцем.

„Вставай, проклятий рабом життям..." свистав він тоді цю пісню, що навчився її ще в захисті і мандрував далі. Часом доводилося йому голодувати, часом штурханців набирався, але все це скоро він забував, як тільки біль минав і живіт наповнявся. А літом легко було наповнити живіт. Біля цього будинку росли: груша, черешні, морва. Рано, скоро світ Сенька перший виповзав із підвала і назбірував запасів на ввесь день. А потому погані люде зрубали ті дерева на паливо. І тепер, на другий рік не буде вже овочів, — так між иншим подумав Сенька, та й забув цю думку, бо журитись про завтра він не вмів.

Підобгавши сильніше під себе ноги він став колибатись на сторони, щоби рухом придбати собі тепла. Заснути вже не міг. Але холод пройшов його до живого. Зіскочивши зі свого леговища він видрапався через двері без східців на двір і затупотів ногами. Був холодний осінній ранок. Шматок блях, що колись вкривала кришу, а тепер валялась посеред розвалин, був покритий, неначе ніжною шовковою хустиною — слоєм приморозку. Тягнув дегесенький вітрець і котив по землі мідні трубочки, зісохлі листочки. Далеко в місті прогудів гудок. Сенька заложивши руки в пазуху побіг підтанцьовуючи по холодних хідникових плитах в місто на базар.

Як кажен день він біг покомитись.

II.

Місто ще спало. Сонні стояли доми по обом сторонам вулиці з заплющеними очима — вікна з позачиненими віконницями. Тут, то там одчинилися віконниці і колибається на вітру, так нерішуче, ніби вагається, чи впускати вже день до хати, чи задержати ще в їй сон. Робітники стукають по вулиці деревляними каблуками, ніби молоточками в Великодню Дошку, і, стискаючи під рукою клуночок з харчами, спішать, як тіні в одному напрямку. А там перед ним вже вдруге, немов помочі взиваючи, гуде гудок. З протилежної сторони, з низу, із села тягнеться довгий ряд народу, чоловіків, жінок, всі з клунками, з відрами, з коромислами, неначе каравана тягнуться селяне на базар. Хребет луком вигинається, луком коромесло на йому згинається, тільки висока шапка гордо торчить, або кінця від теплої хустки видніють над тим горбом на тлі блідосинього раннього неба.

Сенька став на розі вулиці і, тупцюючи з ноги на ногу, витягнув закоченілу руку на встрічу повзучим муравлям і залебедів дрібоньким голосом:

— Тьотечко, дайте шматок хлібця! Дядечку, дайте окрайчик!

Але тьтки й дядьки позирали на його, кахикали, сікали носи і йшли далі. А Сенька ховав гав по черзі другу і легетів подну руку за пазуху і простягнув синилими устами до надходячих селян:

— Тьотечко, дайте шматочок хлібця! Тьотечко, дайте ради Христа!

— Бідне хлопя, — каже одна, — ах, ті городські діти, як вони бідують; Господи!

— Еге, недай Бог, що діється, — говоре друга і перегинає коромесло на друге плече.

В Сенька близнає надія; отуя добра тітка, напевно дасть шматок хліба. Він повертається за нею і просе милим голосом:

— Тіточко, дайте, дайте шматок хлїбця!

— Немає, синку; бачиш молоко несем.

— Немає шматочка, цілі палянниці продаєм, каже друга.

— Шматочок, маленький шматочок, — просає Сенька побачивши, що вони несе хліба на продаж.

— Немає, синку, — одвічає тітка спокійно, — хай тобі Бог дасть.

— Щоб тобі дихать недалот! — лає її в слід ображений Сенька.

— Ишь, босяк, лається що щеня! На босяків ми тільки й робити будемо! — лається жінка.

— Стільки їх наплодилося, що не перегодуєш всіх! — каже друга.

Але Сенька їх не чує, а то, може, післав би й камінюку в слід. Він повернув на своє місце на вуглу і протягає вже другу руку до мимойдучого людського ручаю:

— Дядечку, тіточко, дайте хлїбця шматочок!

Але всі вони гнуться під тягарем і спішать невпинно наперед, як життя людське. Даремне Сенька витягав руки до тії товпи, вона як доля була глуха, німа, байдужа. Иноді чути було їхні розмови:

— Чимало тепер тих голодранців наплодилось.

— Через їх то всім нам горе таке.

— Істи то є кому та грабувать, а робить нікому.

Сенька дивився їм злісно в слід і думав:

— Колиб я так був комисаром, я би всіх тих хахлів вистріляв.

Ряди селян стали все рідшати і Сенька поріпшів піти кудинде шукати їжі:

— Чорт їх забери! Ніколи в їх не розживешся. Спекулянти сукини! — і поплескав босими ногами по камінних плитах.

Пробігши декільки кварталів він побачив довжезну чергу, що тяглася сорокатим вужом попід стінами домів і попадала в темній пропасти залізних дверей. Він підбіг до самих дверей і задержався біля їх. Тут одержували пайок, хліб. За кожним відчиненим дверей, звідти доносився запах свіжого хліба, і ласкотав так приємно ніс, піднебіння Сеньки. Він тепер почув, що страшенно хоче істи. Його слух лов кожен згук, що доносився із середини, він чув, коли хто наближається до дверей і вже витягав руку і дрожачим голосом починав прохати, щоби не пропустити прохожого:

— Дядечку, дайте шматочок хлїбця!

Його очі жадібно гляділи в торбинку із якої визирала примсалена темно-жовта шкірка житнього хліба. В Сенька текла слинка. Він, мало не ридаюче прохав:

— Дайте хлїбця! Шматочок!

(Конець буде).

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок "SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

CUNARD-ANCHOR

Найпоспішніші модерні кораблі в світі. Найчемніша обслуга для пасажирів. У Вашій місцевости або сусідним місті находиться наш місцевий агент.

До Польщі, Литви, Росії, України і всіх Балтійських країв через Гамбург.

PANNANIA кабіна лише **Apr. 18**
CARONIA ..... **May 13**
Кабіна $130; III. кляса $103.50. Такса $5.00.

Через Шербург, Саутгемптон, Ліверпуль і Гаєстон:

CARMANIA ..... **April 19**

Особисто заряджена прогулька з полученнями в Саутгамптон до Данцігу, Пілавн і Любдин.

MAURETANIA April 25, May 16
AQUITANIA ... **May 2, May 23**

Через Англію або Гамбург до Данцігу $106.50; Лібавн $107. Такса $5.00.

-- МАСОВА ВИПРОДАЖ ЛОТІВ --

Українці! Маєте нагоду заложити українську кольонію і жити та відпихати свіжим воздухом у власній хаті!

Кількасот лотів сейчас на продаж в гарній, сухій місцевости:

PISCATAWAY TOWNSHIP — PLAINFIELD, N. J.

Ціна від $100.00 до $350.00. Вода, газ, електрика і стріткара сейчас до услуги. Нова велика школа для дітий. Тільки 5 мінут до желізничої стації. Довкруги много фабрик, де тепер можна дістати роботу. ЛОТИ НА СПЛАТУ. Вложите готівкою скільки зможете, а решту будете виплачувати по $10.00 місячно. На ваше бажанне заряд компанії побудує вам хату, котру будете виплачувати в формі ренту. Тощо своїми грішми виплачувати чужу хату і мучитися в брудних і тісних комнатах, коли за них можете виплатити власний, новий дім і забезпечити собі і своїм дітям кращу будучність. Кількадесять українських родин вже мешкає в сім гарнім місті.

Заряд компанії має до вашої услуги автомобілі і завезе вас кождої неділі НА ОГЛЯДИНИ зовсім безплатно з Нюарку на призначене місце і назад. Пишіть або голосіться по близші інформації.

М. ШУСТАКЕВИЧ, представитель.

GLOVER HILL REALTY COMPANY,

196 MARKET STREET, Room 45, NEWARK, N. J.
Telephone: 6805 Market.

Вечером від годин 7-ої до 10-ої уділяється інформації в Українськім Бюрі, 203 Springfield Ave., Newark, N. J. Telephone 6559 Market.

З УКРАЇНСЬКОГО ТАБОРУ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

(Уривок із листу, писаного до д. М. Камінського в Скрентон, Па.).

Позебів, дня 4. марта, 1922.

Тепер вам хочу описати події з української війни, від розпаду Австрії дотепер. В ночи перед 1. листопадом 1918 р. були повідомлені всі села і місточка від українських властий, щоби явились зі зброєю в руках, яку по селах мали, щоби розвіяти жандармерію і щоби взяти права в свої руки. Так і сталося. Люди, як почули ту вістку так зібралися тої ночи перед 1. листопадом 1918 так що на 1. листопада ціла Східна Галичина була в наших руках. Тілько коло Перемишля і коло Львова Поляки зібрали всі сили, щоби Львів придержати в своїх руках. Вони доконали цього заміру тому, що Поляки були більше свідомі як Українці. Всі Поляки, котрі повертали з фронту, гуртували ся до війска, а наші Українці, котрі повертали з фронту, то кождий казав: я піду до дому хоч на пару день. Деякі знов казали: за що будуся бити? Вже досить того, щом за Австрію 4 роки воював. Так що як прийшлося мобілізацію зробити, то наші мусіли вживати крісів і машинових крісів, щоби людий притягнути до війска так як вола до ярма. А чому?! Тому, що не був свідомий, тому, що його не допустили до того, щоби він привидів і щоби знав, що то є Україна і що він є Українець. Але треба і зарацію признати, що в нас були недостатки. Був брак одягу, амуніції, а також і людий, бо ми мали всього тільки 100-тисячну армію під Львовом. Поляки мали 800 тисяч і ще до того вони мали поміч від Франції в амуніцією, з хлібом і з війском. Перед Великоднем в 1919 році прийшла ще їм на поміч 50-тисячна армія з Франції і тоді ми мусіли відступити. В нас була за мала сила, а друге що небуло амуніції. Тоді відступила наша одна бригада до Чех в числі 10 тисяч людий і тут є аж до тепер, а решта армії відступила на Велику Україну. Зпід границі післали наші до большевиків делегацію на переговори. Тимчасом наша делегація з чим поїхала з тим і назад повернула. Не могли ніяк згодитися. Нашій армії не було ніякого вибору, хочби усім згинути аби Галичину очистити від проклятих Ляхів. Тоді ті недобитки з армії зробили ще раз наступ і прогнали Поляків аж за Гнилу Липу під Перемишляни. Через брак амуніції приневолена була відступити до границі, а коло границі злучилася з Петлюрою і зробила наступ на большевиків і прогнала їх аж за Київ. Але і там великої втіхи не було через то, що там між військо був о много темнійший як наш. Він дуже неприхильно відносився до нас аж доки нас не пізнали, що ми є і чого ми там прийшли. Тоді вже до нас зачалися прихильніше відносити але до війска ніли хіба длятого, щоби добре убратися і кишені поналбивати. Петлюрівці фасували по тисячі та по півтора тисячі місячно а наші по 40 карбованців. Вони служили за гроші, а ми за ідею. Тимчасом наше міністерство з їх міністерством не могло ніяк погодитися тай повстав раздор між обома правительствами і між мужвою. Між тим денікінці зачали наступати на Київ. Тоді зачав Петлюра шукати в Поляків помочи. Попросив Поляків на Україну а наше правительство побачило, що нема нашого виходу і злучилося з Денікином. Це сталося тільки через те, що з галицької Арм" зежало більше як 30 тисяч і шпиталях. Наше правительс. з мусіло шукати якогось способу, щоби тих хорих піддержати. Але і на тім не сталося. Нарід зачав повставати проти Денікина а з другої сторони більшевики. Денікінці мусіли виступити з України а наші мусіли злучитися з більшевиками і були з ними до весни 1920 року. Як коли Петлюра з Поляками зачали наступати на Україну а наші виділи, що большевики нам України не будують тілько нищать, тоді перейшли наші до Петлюри а одна бригада лишилася з большевиками до тепер. Ті, що перейшли на сю сторону, т очасть лишилася в армії, а решту Поляки повертували і декотрі сидять ще і до тепер в польських вязницях. Але ні Полякам ні Петлюрі недали ни Україні загрітися. Мусіли відступати до Галичини і большевики стали на границі а Петлюру Поляки інтернували з його військом. Тільки одна бригада, котра складалася з самих Галичан, утекла на Мехи і тут злучилася з 3 тов бригадов, що утекла у 1919 році. Тут сидимо в таборі і фасуємо по 50 сотиків денно, акурат на дві папіроски. Житє дуже прикре. Кортить до дому, але і дома нема спокою бо Поляки дуже знущаються над нашим народом. Мундуру не фасуєм ніякого, хиба, що хто собі купить. Кулують тілько ті, котрі одержують деякий грейцар від знакомих. Я-бим вас радив щобисьтеся також затримали там, щобисьте не їхали до дому. Я думаю, що то муситься перемінити і що то довго не буде тревати.

Здоровлю вас щиренько.

Іван Семенчук.

FRENCH LINE
COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE
Service Postal Service
Поспішна лінія
НЮ ЙОРК — МЕМЕЛЬ
LA TOURAINE ..... April 22
PARIS ..... April 26
ROCHAMBEAU ..... April 27
LA SAVOIE ..... May 6
*Получення з S. S. Pologne виїзджаючий з Гавре 14. цвітня.
ЦІНА 3-тої КЛЯСИ.....$110.00
Знамениті 3-тої кляси вигоди. Кабіни з умивальними і водопровідними для 2, 4 або 6 людий. Осібний їдальняний покій, покій до курення, бара і голярня для услуг для 3-тої кляси пасажирів. Вино і пиво даром.
По дальші інформації голоситься до місцевих агентів Французької Лінії.

ДАРОМ
ВИШЛЕМО КОЖДОМУ ПОУЧЕННЯ ЯК РОБИТИ КВІТИ З ТЯГОТО ПАПЕРУ.
Пишіть ще нині поткарку на адресу: 82-86th—
UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

Від чверть століття відправляємо людий до краю, пересилаємо гроші і спроваджуємо з краю А НАШУ СОВІСТНУ ОБСЛУГУ ЗНАЮТЬ ЛЮДЕ ЯК АМЕРИКА ВЕЛИКА.
ТОМУ
Коли хочете їхати до краю скоро, вигідно і за найменьшим коштом їдьте через нас.
ЗА ПЕРЕСИЛКИ ГРОШЕВІ ГВАРАНТУЄМО ЦІЛКОВИТО І ГРОШІ ВИПЛАЧУЄМО ВПОВНІ І В КОРОТКІМ ЧАСІ.
Приходіть, пришліть або пишіть до:
Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington Street, New York

ПОКЛИК ДО УКРАЇНЦІВ ІЗ ЗБАРАЖСЬКОГО ПОВІТА У ДАЛЕКИЙ АМЕРИЦ.

До Вас, Дорогі Родинці, звертаємось з щирою просьбою. Помозіть нам „чудотворним доляром"-у важних справах: 1) Хочемо вибудувати величавий повітовий український дім, в якому концентрувало би ся усе народне житте повіту, збори, театральні представлення, бурса, школа, захист для сиріт, канцелярії для товариств. Мріємо про величну будівлю, в якій би ціле народне житте повіта збиралось. Отсе творимо фонд будови українського дому в Збаражи. Чим скорше й обильніше причиняться до утворення сего фонду Українці в рідним краю і на чужині, тим скорше і величавійший український дім стане в Збаражи на користь цілого повіта.

Вже тепер хочемо отворити захист для воєнних сиріт з цілого повіта, бо справа не терпить проволоки. Сиріт по війні є дуже богато. Вони страшно бідують, марно гинуть, або попадають у ворожі руки і виховуються на ничачків свого народу.

Родинці! Голос нещасних, безпринтних сиріт нехай зворушить Ваші золоті серця! Подайте їм обильну поміч! Нехай вони не гинуть, не марнуються, а противно, нехай ростуть і виховуються в народній інституції на добрих, вірних і корисних членів свого народу! Всюди, деб Ви не були, Українці збаражського повіту, заснуйте комітеті, і збирайте датки і шліть до Збаража в Галичині до виділів обох підписаних товариств.

Збараж, дня 29. січня, 1922.

ПРОСВІТНО-КУЛЬТУРНЕ ТОВ-О УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ В ЗБАРАМИ:
Др. Андрій Гавриюк, голова;
Павло Гетко, писар.

ФІЛІЯ УКР. КРАЄВОГО ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ДІТИЙ І ОПІКИ НАД МОЛОДІЖЮ В ЗБАРАЖИ:
о. Алексій Заячківський, голова;
о. Йосиф Кодельський, секретар.

КАЛЕНДАР „ПРОСВІТА" НА 1922 РІК.
Ціна 75 центів з пересилкою.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МАЛИМ КОШТОМ
можете мати власну господарку і забезпечити собі Вашу будучність, щоби так тяжко не працювати на старші літа. Можете у нас купити малу фарму о 10,000 квадратових стіп найліпшої урожайної землі, рілної, чистої без жадних корчів за
$375.00, $50 ЗГОРИ І $8.00 МІСЯЧНО НА ВИПЛАТ.
Земля находиться при великім фабричнім місті Ню Бронсвік, стейт Ню Джерзи, 50,000 людности, 55 мінут віддалене з Ню Йорку, де находяться всякі фабрики, з доброю платнею. Близько шкіл і церков. На тій землі вибудуємо Вам хату після Вашої вподоби, яку можете виплачувати як рент. — В разі купна компанія пертве вашим подорожни.
Офіс отворений також в неділі до полудня.
Не зволікайте а рішайтеся скоро. Приймаємо Ліберти Бонди як готівку. Пишіть або голоситься по дальші інформації до
HAMILTON REALTY CO.,
63 PARK ROW, WORLD BLDG., ROOM 910, NEW YORK CITY.
КОМПАНІЄ Є ПІД КОНТРОЛЕЮ СТЕЙТУ.

ПОВНА ОБСЛУГА.
Заграничний Департамент сього аБнку є вповні споряджений дати Вам всяку услугу, якої можете жадати від СКРЕНТОНСЬКОГО НАЙБІЛЬШОГО БАНКУ.
FIRST NATIONAL BANK
SCRANTON, PA.
ПІД ДЕРЖАВНОЮ КОНТРОЛЕЮ.
Купує і спродає заграничні Грошеві Драфти, Грошеві Ордери. — Пересилає гроші телеграфічно. — Спродає шифкарти і т. д.

ШИФКАРТИ через ГАМБУРГ, АНТВЕРП, РОТТЕРДАМ, БРЕМЕН і ДАНЦИГ, проведено по найнижчих цінах. Пашпорти вироблено до одного або двох днів. Посилаємо гроші до краю в доларах або марках по найнижчім курсі з повною гарантиєю. По всякі інформації звертайте або пишіть до:
EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY 115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

Чайка Дністрова.

МУЖЕСЬКА СЛАВА.

ПРИТЧА.

Давно колись, перед віками
Царив в Юдеї над Жидами
Цар Соломон — з притчів бає,
Що знав він тайни всіх звичаї,
І вмів їх мову розуміти,
І вповні вони вдоволяти.
Ось раз якось в погожу днину
Грів цар на сонці свою спину.
І на Сіонську церков пишну
Глядів з вікна палати вишно.
Коля почув—дві пташки сірі,
Два горобці на дах злетіли.
То це, то те, слова по слову
Завели дружную розмову.
Один казав: „Наш цар здуфаний,
Що його й храм цей звеличали,
Та ось я тільки хай захочу,
Вмить всю будівлю розталочу,
Ліпш трубу вікольно по стіпах,
Я слід не найдеш у руїнах".
Товариш з подивом глибоким
Головою крутив на боки,
І слухав гордого атлета
Пошепки повен і трепета.
Та ось цар свинеув на Самсона
Й призвав його до свого трона.
Прилетів митко сіроцвітний,
А Соломон гукнув що сили:
„Як смієш ти, марна дрібото,
Брехливо так молоти потом?
Невже в тім нужнім пуху вуха
Вдавати хоче з себе духа?"
А горобець вклонився низько,
І палетівшись к царю близько,
До уха шепнув сему стиха:
„Цей тих онтам—це горобчика,
Моя це жіночка кохана—
Щоб шанувала свого пана;
Я тріпнім так роблюсь для неї,
Тиж знаєш, царю, сам про теє.
Ми мушини чогоб не втяли,
Щоби жінки нас поважали.
Боялися і в нас шпини
Наш вищий розум, храбрість сили".
Всміхнувся цар, став вуса мняти
І каже: „Правда твоя, брате!
Тепер лети, а то там ожба
Натре тобі за мене чуба".
Скінчив цар, вікна запирає,
А горобець на дах вертає,
І горо жінкі стан казати:
„Просив мене монарх з палати,
Благав горячо на колінах,
Щоб легко я ступав по стіпах,
Не руйнував святині чі,
Що славою землі Юдеї.
І в прирік царю ласкаво,
Щадить будівлю величаву".
Ось вам і притча—корм для духа,
Імій уши слухати, хай слуха!.

ДОПИСІ

НОРТГЕМПТОН, ПА.

Вічеві резолюції.

Зваживши, що інші народи в Европі по світовій війні уже давно дістали волю та свободу і жиють та розвиваються своїм власним життєм і тішаться добробутом;

Зваживши дальше, що при заключенню мирового договору в Версалі помінено нарід український, замешкуючий в подавляючій більшости Східну Галичину, а який то нарід від соток літ є власником сего краю, а віддано його на поталу заборчої та імперіялістичної Польщі, яка місто культури ширить грабіж, насильство, терор та деморалізацію, замкнувши усі школи українські, заборонивши понад двіста тисяч українського народу в тюрми, спаливши церкви, завісивши усі українські часописи, ограблюючи Українців з їх мана та добробуту, позбавивши Українців усіх людських прав;

Ми Українці міста Нортгемптон, Па., зібрані на всенародній вічу, дня 7-го марта 1922 в числі понад 200 ухвалили слідуючі резолюції:

1) Взиваємо ті американське правительство, як одного з суверенів Східної Галичини, аби сейчас постаралось усунути польських окупантів з української Східної Галичини та визнало теперішне правне, вибране з волі народа українське правительство з президентом д-ром Петрушевичем на чолі з провізоричним під пору своїм осідком у Відни.

2) Взиваємо американське правительство, аби як найскорше постаралось визначити границі між Польщею а Східно-Галицькою Республикою а тим самим забезпечити европейський спокій.

3) Заявляємо торжественно, що ми не опустимо рук так довго і що понесемо усі жертви, а навіть жертву крови, як довго не буде наш край звільнений з ляцьких наїзників.

4) Одобряємо патріотичну та щиру працю „Ліги Американських Ситизенів українського роду та бувших жовнірів американської армії", около визволення нашого краю з ляцьких пут, та взиваємо увесь український загал в Злучених Державах ту Лігу в її змаганях щиро поперти.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДО КРАЮ
можемо відіслати кожного хто схоче працювати на хорбах кілька годин денно при легкім занятю. Пашпорти на виїзд полагоджено по прибутю до нас. Звертіться до:
GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich Street,
New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКІ ПОЛОНЕНІ В РУМУНІЇ.

В Румунії проживає зараз богато українських стрільців і старшин, яких румунська влада по переході через Дністер 1920 р. інтернувала в таборах для полонених в Брашо і Фагороша.

Перед місяцем румунська влада перевезла їх усіх до табору в Радіо-Маре і там находиться їх около 1500 стрільців і 50 старшин. Зі сторони Українців комендантом є полковник Порохівський. Всі вони радо повернулиби до вітчини, але вони в більшій частині є родом із земель, занятих Польщею як Галичина, Волинь, Холмщина.

В таборі отворено в зимі школу для неграмотних, зорганізовано також культурно-освітну секцію і аматорський кружок, який на свята дав два представлення.

Старшини дістають по 300 леїв місячно, стрільці ходять на роботу і заробляють денно около 15 леїв.

Зима по таборах далася сильно всім узнаки, бо всі мусіли жити в деревляних бараках. Не було чим і не можна було їх палити, через що всі надзвичайно терпіли. В сему році поліпшилися обставини о стільки, що помістили їх у муровані казарми. Старання у румунських властий о поліпшення життєвих умовин остали без успіху; влада не допускає навіть місії Червоного Хреста, яка досі більше чим півтора року наших полонених не відвідала. Цею дорогою звертаються проте всі полонені до Центральної Управи Червоного Хреста в Женеві вглянути в ті невідрадні обставини.

Недавно почато до Радіо-Маре стягати також Врангелців, яких находиться тепер около 2000 під командою генерала Чернова. Між ними є також певна скількість Донців та Кубанців. Був в Радіо-Маре врангелівський генерал Редкин враз з румунськими генералами і закликав полонених Українців виписатися до армії Врангеля, а всім тим, що виписались, роздано нові мундури. Більшість Українців відмовилась і воліли зрезигнувати з тих благодатей, які несуть єдино-неділимці. Взаємини між Українцями а врангелівцями є дуже напружені. Приходить до частих драчок, які потягають навіть жертви в людях. н. пр. недавно зголотогонники співали „Боже царя храні", а переходячі Українці не хотіли знати шалок, з чого зчинилась бійка, в якій згинуло двох Москалів, вісьмох тяжко ранено, а з Українців трох тяжко ранено, а хорунжий Шевченко стратив око.

До табору приходить два українські часописи: „Вперед" зі Львова і „Українське Слово" з Берліна.

БОЛГАРСЬКИЙ КРОВНИЙ ЧАЙ
Уживаний горячий перед спанем
Помагає природі
ДО ЗНИЩЕННЯ ЗАХОЛОДЖЕНЬ
До стереження перед інфлюенцією
До зміцнення нервів
До легкого діяння кишок.
Болгарський Кровний Чай є приготований з чистих зіль. Він додає богатку черпку руки в Ваші жили, дає Вам силу до здержання хороби.
Спродається всюди аптекарями або аскуровано почтою, і велика фамілійна пачка $1.25, або 3 пачки $3.15, або 6 пачок $5.25. Адреса: H. H. Von Schlick, President Marvel Products Co., 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

ВЕСЕЛА БАНДУРА
Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до кумедних настрою ментів і танців.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ
Замовляйте скорше до:
"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФАРМИ!
ФАРМА В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК
рілна і без каміння з добрими будівлями, дім на дві поверхи з 8 кімнат, 153 акрів земі з чого 50 акрів грубого ліса, вартости $2000, а решта під управою, 2 молоко коні, 5 добрих коров, 2 безроги, кури і вся фармерська машинерія та тулна, 12 акрів жита, вода коло дому, річка перепливає фарму, 3 милі від міста і стації. Ціна $4.700, вплати $2500. Голоситися від 6. до 10. години вечером до: PAUL KUTYNSKYJ, 263 Avenue B, New York City. 78-82
ФАРМА НА ПРОДАЖ.
Старий вдовець мусить продати фарму 282 акрів, великий грубий дім, сад з 450 овочевих дерев, дім з 14 кімнат і другі забудування, 8 дійних коров, 4 ялівки, бик, 2 коні вартости $500, 300 курий, 5 безрог і всі машинерія і вози, много сіна, вівса, картофлі, в великім місточку, 2 милі до великого міста. Ціна за все $4200, готівкою $2000. 78-83
PISARKO & POKUTNY,
406 E. 5th Street, New York City
ФАРМИ, ЛОТИ І ДОМИ
на продаж в здоровім і теплім підсонню, де живе богато Українців та инших Славян, де є фабрики і де є роботу не тяжко. Близько церкви і добрі ринки збуту на фармерські продукти в таких великих містах як Ріймонд і Норфолк, Ва., Болтимор, Ма., Вашінгтон і инші. Ціна першої кляси землі $15 за акер і висше. Продажа на догідних услівях. За інформаціями пишіть до:
ANTHONY NOWAKOWSKY,
New Kent Co., Barhamsville, Va.
ФАРМА 345 акрів в стейті Ню Йорк,
27 коров, бик, 10 телят, 4 коні, 6 безрог, кури, качки, гуси, приряд до вилиня сепарів і здовольняє сіна, машина до сіння, газолінвий індиєй, всі фармерські тульа і машинерія, вози, овес, гречка і сіно. Річка для 80 коров, огородженє пасовисько, сіно, огород з 1000 яблонок (sugar maple), 6 акрів ягід, дім з 8 кімнат з всім умебльованим, стайня на 30 коров, стайня на коні і фарма на тульа. Ціна $9500, готівкою $5000. Голоситися до: Mrs. L. Lewandowski, 9 West St., Jersey City, N. J. 81,83,85
ФАРМА НА ПРОДАЖ.
По причині старости і слабого здоровля, продається фарма 215 акрів, грубий ліс, великий сад, дім на 16 кімнат і другі забудування, 6 дійних коров, 2 молоді коні, 150 курий, 5 безрог, автомобіль, ціла машинерія, на цементовій дорозі, 5 мінут ходу до школи, церкви і театру, 2 милі до великого міста. Ціна за все $3700, готівкою $1900. 83-88
PISARKO & POKUTNY,
406 E. 5th Street, New York City

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ
Перший Український Хиропрактор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить ріжні задавнені хороби так
МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН
Ню Йорк офіс:
335 East 18th Street.
Понеділок середа, пятниця від 10. рано до 7. вечер.
В неділі від 10. до 1.
Passaic, N. J. офіс: 52—2nd Street.
Вівторок, четвер, субота, від 12. до 8. вечер.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найновейший електричний апарат.

ДР. АБОВИЧ
Говорить по українськи.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХОРОБИ МУЩИН І ЖЕНЩИН.
Урядові години від 9. рано до 8. веч., в неділі від 1. полудня.
329 E. 10th St., близько Ave. B, New York City.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. полудня.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Годинн офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
СПЕЦІЯЛІСТА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, МОЛУДА І НИРОК.
Порада даром.
DR. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. а Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. полуд.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА СПРОДАЖ водяний млин, бордінг гаузи, готелі, фарми, огородові і ріллі курий в окрузі Catskill, Cossackie, Ravena, Albany — бізнесові міста і можна купити з малою готівкою. Голоситися до: J. DUNAEFF, Box 84, Cossackie, N. Y. 67-69tu та sat—
СПРОДАМ дуже тайно гармонію, дзвони, кімвалів і 12 басів, по приємній ціні до краю. Голоситись до: J. O. Makaruk, P. O. Oba, Ont. Canada.
ВДОВА продасть дешево свої 102½ акрову фарму в стейті Ню Джерзи, 4 милі від двох стаций і милиць від Ню Йорку, з чого половина орної землі, а решта добрий ліс і пасовиско, дім і всі будинки господарські, гарний сад, ріка на фармі. Ціна 1800 дол., з чого 1000 дол. готівки а решта на сплату. Голоситися до: VL. KNIHNITSKY, 30 E. 7th St., New York, N. Y. 82-85
НА ПРОДАЖ РЕАЛЬНІСТЬ в селірім краю, пов. Зборів, село Малинівка Східній Галичині, 15 морґів чорнозем подільський, хата, стайня, стодола і шпихлір, корчма (на подорожи), поло коло подвіря, є 9 морґів на котрих є всьо забудоване, а 6 морґів особно в 3 кавалках, і всі господарські знаряди як: віз, сани, плуг, борони і другі знаряди до управи. Ся реальність коло самого зелізничого двіря, 3 хвилини ходу і також близько містечка, бо всего 3 кільометри від Збориа. Причина опуст для тих котрі скоро купить ся реальність. Контракта і инші паперы маю тут в себе. Проситься голоситися листовно. Прадці як би хтось сам хотів сюда заїхати і про все довідатись, такий мусить їхати на власний кошт. Адреса: Oleksa Olejnik, 29½ Chestnut St., Hartford, Conn. 8
ПОШУКУЮ СЗІЛЬНИКА
до шіфкартового офісу в місті Торонто, Онт., Канада. Разом з сим інтересом провадиться продажа фарбів, домів і прочі. Тоже виробляєся ріжні документи. Торонто є велике і гарне місто, добрий інтерес. Незнаючий бізнесу скоро научиться. Зголошуватись подаючи ім і адресу, чи були в бізнесі якім, кілько може вложити гроший, чи жонатий чи ні. Офіс є на головній улици. Тут живе 9 тисяч Українців. Приїздити треба сейчас. ВОЛОДИМИР ПИНДИКОВСЬКИЙ, Мировий Суди, 129 Queen Street West, Toronto, Ont. Canada. 82-84
НИКОЛАЙ ГЕРМАН
DELICATESSEN
227 Ave. B, near 14th St., New York
Український склад мясних виробів найліпшого гатунку, як: старорадянка ковбаса, шинка, вудмена солонина, кишки і сальцесон свого власного виробу.
ЦІНИ УМІРКОВАНІ, УСЛУГА ЧЕСНА.

ХТО ВИНЕН?

Кепсько живеться в Америці тому, хто не знає англійського язика. Він не може навіть обяснити Американцеви, що він зпає або що вміє. Без знання англійського язика Вам ніхто на німого. Учіться його а буде Вам лекше жити. Після нашої легкої методи, Ви навчитесь його протягом 3 місяців. Продаємо книжки і подручники висилаємо за 10 центів грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте:
First American Preparatory School,
525 W. 47th Street, Dept. 46,
New York, N. Y.

ЗАХОРОНІТЬ СЕБЕ ВІД НЕБЕЗПЕКИ ІНФЛЮЕНЗИ І ЗАПАЛЕННЯ.

В теперішнім часі більшість людий вмирає наслідком перехолодження. Стережіться зміни погоди, бо це є знак небезпечности. Щоби забезпечитися, держіть Ваші внутренности в руху, стережіться отяжіння і ослаблення від надсильної праці і невистарляйтеся на протяги вітрові. Лише се може Вас охоронити перед перехолодженем, інфлюензою і запаленем.

Бесмоле і ріжне Вино, природний зміцнитель, є найліпше знаним ліком в удержанню Вашого тіла сильним відпорним проти слабости, так що перехолодженє і його наслідкове несхаблять Ваше тіло і будете здорові та сильні у відпорности наслідком перехолодження. Купіть собі ще нині фляшку Вікі Вайно шторника, бо хтра може вже знайтися в ліжку хорий. Як шторник не може Вам його дати, пишіть до Bozak Manufacturing Company, Scranton, Pa., а вони достарчать Вам його. Незабудьте домагатися також книжки „Провідник до будучности", пришлють Вам її даром. —Adv.

НАЙНОВІШІ
КИТТЛЬОГИ
КІНЕРНІ ЧИСТОГО ВАЗАРУ
ПРИЛЕЖНІ ВИРОБОМ
АПРОВ
SICHOVY BAZAR
64 E. 4th ST.
NEW YORK, N. Y.

SANTAL CAPSULES MIDY
СКОРА ПОМІЧ на натир мікурн і течі.
Повна і усвідне.
Кожда капсула позначена назвою MIDY
Стерійтеся відробів.

СТЕФ. І. СВУСЯК І СИНИ
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і дешева.
Достарчуємо автомобілі на весілля, хрестини і другі оказії. Удавайтеся до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
46 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540